

משמע: התקפה ישראלית מוצלחת על סוריה, ברגע זה, היא בבחינת שרות ישיר לנשיא מצריים. אילו קיבלו חסידי דיין ופרס משכורת מממשלת מצריים, לא יכלו לדגול בקרעפולה נוח יותר לתוכניותיה של קאהיר.

פרשת המדענים

חידוש המסע

יתכן שכמה מאנשי הציבור בגרמניה הופיעו בצורה בלתי רצויה. במסך הסלבוניה השתקף דיוקנו של לוי אשכול, האיש שגראה להם כמהדורה מתונה יותר של דויד בן-גוריון. אבל הדברים שבקצו מן המכשיר לא היו מתונים כלל.

תוכנם היה ברור, למרות שנאמרו בעבר רית, חייבו תירגום לגרמנית. אשכול חידש את ההתקפה הגדולה על גרמניה בעניין ה מדענים הגרמניים בקאהיר — אותה התקפה שהופסקה, לפי הוראתו המפורשת של בן-גוריון, לפי עצת אחיטופל של שמעון פרס.

לא היה זה מיקרה. הקש ששבר את גב הגמל הישראלי וגרם לנפילת בן-גוריון מ עליו היה עניין המדענים. הפסקת המסע ו סילוק הממונה על שרותי הבטחון, הם שי שימשו עילה להתארגנות ותקיפת פסאיי ש הכריחה את בן-גוריון להתפטר ואיפשרה את הקמת הממשלה הנוכחית. עם שקיעת השפעתו של שמעון פרס, ועליית השפעתם של גולדה מאיר ויגאל אלון, היה חידוש המסע בלתי נמנע.

טען אשכול, בפני מיליוני הצופים ה גרמניים: הוכח כי המדענים עוסקים גם ב חימוש בלתי-שיגרתי של מצריים. מאחר ש המדענים הם גרמנים, בני העם שרצח שישה מיליון יהודים, נופלת על גרמניה, בעניין זה, אחריות נוראה. רמו אשכול, בצורה חד משמעית: ממשלת גרמניה אינה פועלת די צורכה להפסקת עבודת המדענים.

מה חושבים הגרמנים עצמם על פעולת המדענים ותוצאותיה? ער רך "העולם הזה" העלה שאלה זו בשיחותיו עם אנשי-ציבור גרמני ניים, הדעות שהשתקפו:

שאלה: האם מועלים המדענים ב שליחות ולדוית של משרד הבטחון הגרמני, כדי לשכלל ולנסות בכנר סובייטשק שייצרו רם בגרמניה עצמה עודנו אסור על-פי הס כמים בינלאומיים?

תשובה: אולי. דעתו של עורך עתון חשוב: "אי אפשר להניח כי חוגים מסוימים במשרד הבטחון הגרמני לא ידעו על פעולת המדענים, ושנתנו לה לפחות עידוד מוסרי, לעומת זאת, דעתו של עתונאי חשוב, שהיה בקאהיר ושוחח שם עם המדענים עצמם: "איני מאמין בכך. הם דיברו על ממשלת בון במרירות, שגארתה לי כנה לגמרי. הם מאמינים שממשלת גרמניה נעצה סכין ב גבם, ושאינה מגינה עליהם בפני התקשורת ישראלית."

שאלה: האם המדענים הלכו למצ ריים מתוך מניעים נאציים?

תשובה: לאו דווקא. הם הלכו למצ ריים כי שם הציעו להם תנאי מחיה שלא יכלו לחלום עליהם בגרמניה. הם גרים ב חילות הדרות, מוקפים עדה של משתתפים החוסכים להם גם את המאמץ הקטן ביותר, מקבלים משכורת גדולות וחיים חיים-מלכים. אם נוסף על כך יש להם גם הסיפוק ש הם עוזרים ברצח יהודים, הרי זה בעיניהם רק תוספת חיובית ל שאר ההטבות. לפחות חלק מן המדענים הם נאצים אמיתיים. ל משל: פרופסור גרקה, אביה של היידי, וגם פרופסור חלפנאג פילץ.

שאלה: האם יש להניח כי המד ענים עוזרים ביצירת פצצות קובאלט, או נשק רדיואקטיבי אחר?

הגבול

לוחמה פסיכולוגית

לוי אשכול הוחרן נותן לסורים יד חופשית להתנכל לנו בגבול הצפוני. עבר הרינון ממשרדיהם של משה דיין ושמעון פרס, דרך העתונאים שלהם, אל הציבור ה רחב.

ואומנם, הממשלה נהגה בהתאפקות רבה כלפי הידיות הסוריות במשך האון, ואי שיחרור שלוש הישראלים הכלואים בידי הסורים. לא נערכה פעולת תגמול, וקול יש ואל לא שידר את ההכרזות נוספות-הדם של ימים עברו.

המסקנה של החיציצעירים: "ללוי אשכול אין דם! בשיחות פרטיות התחלפה המילה "דב" במילה אחרת, עוד יותר צברית. "אי אפשר לסמוך עליו. צריכים להקים ועדת בטחון מצומצמת של מפאיי, שבה יישב דיין" (אם המדבר הוא איש דיין), או "שבה יישב פרס" (אם המדבר הוא איש פרס).

קו — קו — קו. רינון זה משכנע, לכאורה, אך אין לו שום בסיס במציאות. בגבול הסורי לא השתנה דבר. הידיות הסוריות הן חלק ממלחמה זוערה, הנמשכת מזה שנים רבות, ושהפכה תופעת קבע בשלוש השנים האחרונות — בהן היה השלטון הבלעדי בידי דויד בן-גוריון. זהו ויכוח, מלחה אש, על סנטימטרים, המצטר פים לקילומטרים.

החיכוח הוא פורמליסטי, מתנדנד בין שלושה קחים: "קו ואן-הורן" (שנקבע על ידי מי שהיה או ראש משקיפי-אוי), "קו מוחמד" (שנקבע על ידי הסורים) ו"קו זארו" (שנקבע על ידי מי שהיה או אלוף פיקוד הצפון). שני הצדדים מבקשים להזיז את הקו בכיוון הרצוי להם, לרכוש דונמים של אומה נוספת לעיבור.

כל נימוק טוב במישוק זה. חלקה שלא עובדה במשך כמה שנים על ידי קיבוץ יש ראלי, מחוסר כוח-אדם, הופכת בעיני ה סורים לשטח הפקר, אשר כל טיפול חדש בה הוא בבחינת הפרת הסטאטוס קו. ל עומת זאת מסתכמים הישראלים על חריש, או פעולה דומה, שנעשו לפני שלוש שנים, כדי להוכיח "בעלות".

קול יותר גבוה. אין למצב זה שום תרומה בדוקה — חוץ ממלחמה גלויה ו כללית.

מדברי החיציצעירים מסתבר, שהם היו רוצים בפעולת-תגמול. אולם דרישה זו מר עילה לרגשות בלבד. מבחינת הניסיון הקר, היא מופרכת. כי הפעולה הגדולה האחרונה בגיורה זו — פעולת תואפיק, בינואר 1960 — לא זו בלבד שלא הביאה שום תועלת, אלא להיפך. דווקא מאז פעולה זו גברה ה עקשנות של הסורים, והכפו התקפותיהם. לא היתה אפילו הפוגה של יום אחד.

בהעדר לחץ צבאי יעיל, אין אמצעי בדוק אחר. הממשלה הסורית החדשה, הקשורה ב אמריקאים, מושפעת רק מעט מבעלת-בריתה בשטח זה. מנגנון האוי, החדור רצון טוב, יכול להועיל רק כששני הצדדים רוצים בכך. בכל זאת הגבירה ממשלת-אשכול לאחר גה את גימת-הקול, המשיעה אימים סור מים. אך לתופעה זו יש רק קשר קלוש עם המצב בגבול. היא נבעה משני שיקולים אחרים:

הרצון להתחמק מן הצורך לתת תשור בה מיידית לנשיא קנדי בעניין העניין העדיו חאוד. כל עוד פונה ישראל לעולם בעניין הבטחון בגבולה הצפוני, היא יכולה להסיח את החיכוח מן האפיק המסוכן.

הצורך למנוע בעד חסידי בן-גוריון ו החיציצעירים כל תואנה כאילו חל שינוי מהותי לרעה עם התפטרות "הזקן".

זבנג — לזכות מי? כמו תמיד, מת עלמים הצעירים-המקצועיים מן התמונה ה כללית, אינם מסוגלים לראות את הקשר בין תופעה אחת לשנייה.

המאורע העיקרי במרחב השמי ברגע זה, מלבד מלחמת-הכרורים, הוא הקרע העמוק בין סוריה-עיראק ומצריים. עוד בימי בן גוריון נקבע הקו העקרונות של ממשלת-יש ראל לגבי סוגיה זו: היא רואה את אויבה העיקרי בגמאל עבד אל-נאצר. משמע: המג מה העיקרית של ממשלת-ישראל, המשות פת לכל חוגי-השלטון, משמעון פרס עד גולדה מאיר, היא להפריע עד כמה שאפשר לנשיא מצריים להשתלט על העולם הערבי. אחת הטענות העיקריות של חסידי עבד אל-נאצר בסוריה היא שאין בכוחה של סוריה הקטנה לעמוד לבדה מול ישראל ה חזקה, וכי רק הצבא המיצרי הגדול יכול לערוב לבטחונה.

Advertisement for Mont-BLANC cigarettes. Top: "מרעננת כרוח קרירה" (Refreshing like a cool breeze). Middle: A pack of "MONT-BLANC MENTHOL COOLED FILTER" cigarettes with a mountain logo. Right: "סיגרית מנטול קרירה" (Menthol cigarette). Bottom: "מונט-בלאו" (Mont-Blanc). Vertical text on the left: "פיקוד ד"ר יעקבסון".

כריכות "העולם הזה" הקוראים אשר מסרו את חוברותיהם לכריכה, שלא במשלוח דרך הדאר, מתבקשים לקבל את הכרכים במשרדי העולם הזה, תל-אביב, רחוב גליקסון 8. כל יום בין השעות עשר ושתיים לפני הצהריים, ביום ראשון ושני גם בין השעות שש עד שמונה בערב.

Advertisement for "עלה תיכון" (Ela Tikhon) books. Top: "עלה תיכון • ענה תיכון • ענה תיכון". Middle: "נמשכת הרשמה לנחיתות בגרות" (Registration for matriculation continues). Right: "לכתוב יא-יב בוקד ועד" (Write YA-YB books and more). Bottom: "רח' שולמית 6, תל-אביב (ע"י ככר דיזנגוף) מ-6 — 8 בערב" (R. Sholmit 6, Tel-Aviv (via Dizengoff Square) 6-8 PM). Bottom: "עלה תיכון" (Ela Tikhon).